

TAIMIKONHOITO-OPAS – NUORESTA TAIMIKOSTA JÄREÄKSI METSÄKSI

Hei metsänomistaja!

Kiitos oppaan lataamisesta. Hienoa, että olet kiinnostunut taimikonhoidosta ja haluat pitää metsistäsi huolta. Meille hyvinvoivat ja monimuotoiset metsät ovat sydämen asia, minkä vuoksi haluamme jakaa luotettavaa tietoa metsänhoidosta.

Lukemalla oppaan ymmärrät, miksi taimikonhoito on tärkeää ja mitä taimikonhoidossa tulee ottaa huomioon kymmenen ensimmäisen vuoden aikana. Hyvin hoidetussa taimikossa puustolla on paremmat elinolosuhteet ja mahdollisuudet kasvuun.

Hoitamalla metsää oikeaoppisesti ja kokonaisvaltaisesti varmistat rikkaan ja tuottavan metsän myös tuleville sukupolville.

Terveisin

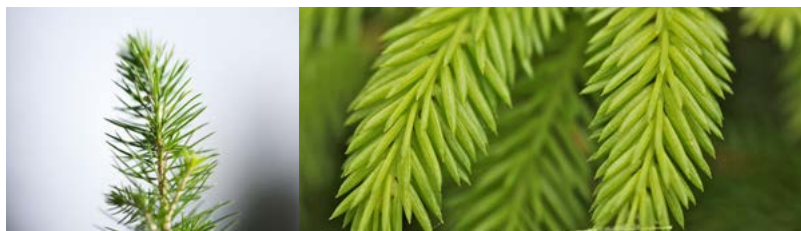
Metsäsi kasvun varmistaja

UPM Metsä

Taimikkona hoidettu metsä voi tuottaa jopa 30 % enemmän tukkipuuta ja jopa 50 % enemmän taloudellista tuottoa, kuin hoitamaton metsä.

Sisällys

Johdanto	2
Miksi taimikonhoito kannattaa?	4
Taimikonhoitolaskuri apunasi	5
Miksi oikea-aikainen taimikonhoito on tärkeää?	6
Milloin on taimikoiden tarkastuksen aika?	6
Näin teet tiheyden arvioinnin	6
Tavoitetiheydet eri puulajeilla, kpl/ha	6
Varmista järeä metsä – näin hoidat taimikoitasi ensimmäiset 10 vuotta	8
Heinäys 1–3 vuotta vanha taimikko	8
Varhaisperkaus 4–7 vuotta vanhat taimikot	8
Taimikonperkaus – taimien istutuksesta 10 vuotta	9
Monimuotoisuus taimikonhoidossa	11
Hoidetaanko taimikkosi yhdessä kuntoon?	12

Miksi taimikonhoito kannattaa?

Taimikonhoidolla taimille annetaan tilaa kasvaa ja menestyä säätelemällä puuston tiheyttä. Harvennus lisää jäljelle jäävien puiden kasvutilaa, mikä edistää niiden kasvua, lisää elinvoimaisuutta ja vähentää riskiä erilaisille metsätuhoille.

Kun taimikonhoidot tehdään ajallaan, lopputuloksena on monimuotoinen, järeäksi ja hyvinvoivaksi kasvanut metsä. Lopussa kiitos seisoo, sillä hyvin hoidettu metsä takaa metsänomistajalle paremman tuoton.

Hyvin hoidetussa taimikossa puilla on paremmat elinolosuhteet ja mahdollisuudet kasvuun.

Taimikkona hoidettu metsä tuottaa jopa 30 % enemmän tukkipuuta.

Hyvin ja oikea-aikaisesti hoidettu metsä kestää paremmin lumi- ja tuulituhoja.

Hyvin kasvava metsä sitoo tehokkaasti hiiltä ja toimii merkittävänä hiilivarastona.

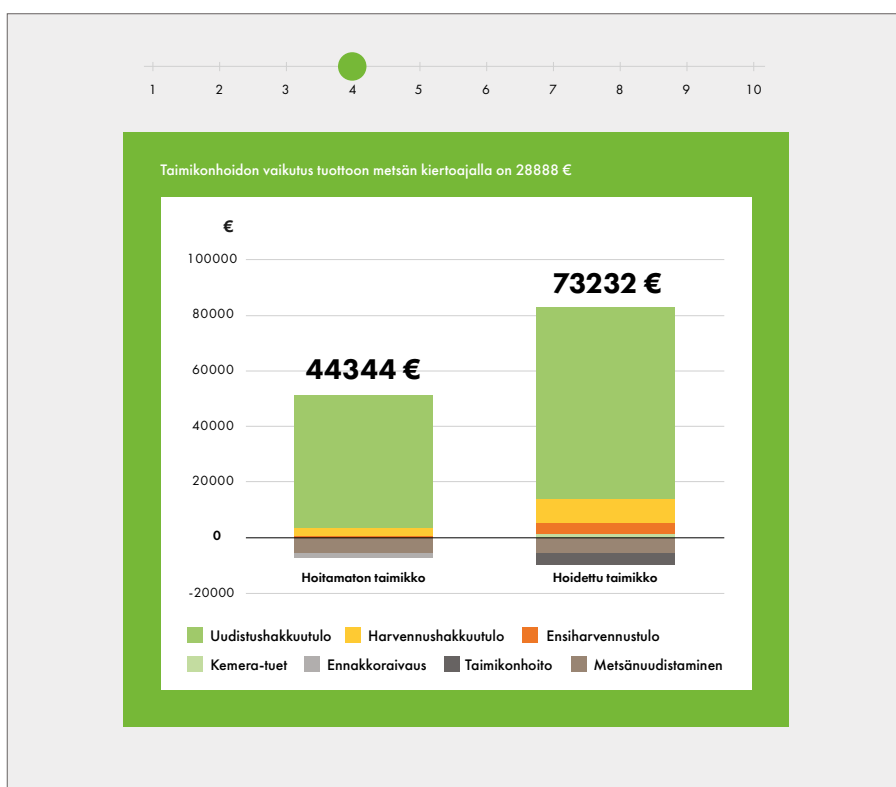

Taimikonhoidon viivästyminen laskee hakkuista tulevaisuudessa saatavia tuloja sekä nostaa hoitokustannuksia, kun taimikko lopulta hoidetaan.

Taimikonhoitolaskuri apunasi

Hoidetussa metsässä tehdyt taimikon varhaisperkaus ja taimikon harvennus nopeuttavat puuston järeyskasvua ja lisäävät tulevien hakkuiden puustokertymiä. Taimikonhoitolaskuri kertoo, kuinka paljon taimikonhoito vaikuttaa metsän tuleviin tuottoihin:

Esimerkkikuvassa hoidetun taimikon määrä 4 ha. Taimikonhoidon vaikutus tuottoon on laskettu taimikkona hoitamattoman ja hoidetun metsän tuottojen erotuksena.

Miksi oikea-aikainen taimikonhoito on tärkeää?

Suositusten mukaan ja ajallaan tehty taimikonhoito on yksi tärkeimmistä metsänhoidon vaiheista. Hyvin hoidettu taimikko on ilmastoteko, joka takaa metsänomistajalle paremman tuoton tulevaisuudessa ja suojaa metsää mm. lumi- ja tuulituhoilta. Tutustu oppaan avulla, miten voit taata taimikoillesi parhaat mahdolliset kasvuolosuhteet, kasvattaa metsäsi monimuotoisuutta ja varmistaa itsellesi parhaan tuoton metsästä.

Milloin on taimikoiden tarkastuksen aika?

Keväällä, lumien lähtiessä ja ennen kuin aluskasvillisuus alkaa vihertää, on hyvää aikaa tarkastaa taimikoiden tiheys, kunto ja mahdolliset tuhot. Nuoressa taimikossa saattaa löytyä merkkejä esimerkiksi hyönteisten, sienien, myyrien tai metsojen tuhoista. Hirvieläimet taas voivat tehdä tuhojaan myös varttuneissa taimikoissa. Jos taimikon tuhot ovat laajat, kannattaa harkita täydennysistutuksia, eli lisätaimien istutusta halutun taimitiheyden saavuttamiseksi.

Näin teet tiheyden arvioinnin:

Tiheyden arviointi onnistuu, kun otat käsiisi neljän metrin mittaisen kepin, pyörähdät ympäri ja lasket ympyrän sisään jäävien taimien määrän. Lukumäärä kerrottuna 200:lla kertoo taimien määrän hehtaarilla. Riittävän tarkan tuloksen saat, kun teet mittauksen vähintään seitsemästä eri kohdasta hehtaarilla.

Metsänviljelyn tavoitetiheydet eri puulajeilla, kpl/ha:

Kuusi & Koivu: 1600

Mänty: 2200

Varmista järeä metsä

NÄIN HOIDAT TAIMIKOITASI ENSIMMÄISET 10 VUOTTA

Heinäys 1–3 vuotta vanha taimikko

Taimikon heinäystarve kannattaa tarkastaa kaksi kertaa vuodessa: alkusyksystä kasvukauden päätteeksi sekä keväällä lumien sulettua. Alkusyksystä ennen lumien tuloa nähdään, häiritseekö mahdollinen aluskasvillisuus tai lehtipuuvesakko nuorten taimien kasvua. Tarvittaessa tee taimikkoon heinäys. Heinäyksen voi tehdä raivaussahan kolmiotierällä, siemaleikkurilla tai polkemalla taimen ympäriltä heinän pituuden verran kasvustoa. Varmista ettei kasvusto jää painamaan taimea lumikuormariskin takia. Heinäyksen tarve on syytä tarkistaa vuosittain nuorissa 1–3 vuotta vanhoissa taimikoissa.

Muista tarkistaa heinäystarve kaksi kertaa vuodessa

Varhaisperkaus 4–7 vuotta vanhat taimikot

Varhaisperkauksessa taimikosta poistetaan raivaussahalla lehtipuita ja vesakkoa, jotka haittaavat taimien kasvua. Monimuotoisuuden lisäämiseksi ja taimien kasvuolosuhteiden parantamiseksi joukkoon on hyvä jättää lehtipuita, jotka eivät häiritse taimia.

Varhaisperkaus tehdään 4–7 vuoden kuluttua metsänuudistamisesta, kun havupuun taimet ovat noin 1 metrin mittaisia ja suurin piirtein samanmittaisia ympäröivien lehtipuiden kanssa. Jos taimia on vaikea erottaa lehtipuuvesakon keskeltä, on varhaisperkauksella jo kiire. Myöhästynyt taimikonhoito on aina työläämpää ja kalliimpaa, minkä takia myös varhaisperkaus on tärkeää tehdä riittävän aikaisin. Istutusköivikoita ei tavallisesti ole tarpeen varhaisperata.

Varhaisperkaukset ajoittuvat parhaimmillaan kesäaikaan, jolloin poistettava lehtipuu on täydessä lehdessä. Silloin vältetään parhaiten juuri poistetun lehtipuun nopea vesominen.

Varmista oikea-aikaisuus, myöhästynyt taimikonhoito on työlästä ja kallista

Taimikonharvennuksen sopivalla ajoittamisella voi minimoida riskit ja vaikuttaa oman metsän terveyteen.

Taimikonharvennus – taimien istutuksesta 10 vuotta

Taimikon toinen harvennuskerta on ajankohtaista noin 10 vuoden päästä istutuksesta. Tällä kertaa taimikosta poistetaan häiritsevän lehtipuuston lisäksi heikompilaatuisia taimia. Perkaus on hyvä tehdä, kun kuusitaimikossa taimet ovat noin 3–4 metrin mittaisia ja mäntytaimikossa 5–6 metrin mittaisia.

Taimikko harvennetaan toisella kerralla kasvatustiheyteen. Kasvatustiheydellä tarkoitetaan sitä tiheyttä, jossa metsä kasvaa parhaiten kussakin kasvuvaiheessa. Katso alla olevasta taulukosta (runkoluku kpl/ha) eri puulajien suositellut kasvatustiheydet. Jäljelle jäävät parhaimmat taimet pääsevät vahvistumaan entisestään, kun pääpuiden latvukset saavat kasvutilaa.

Taimikonharvennuksessa määritellään lehtipuiden osuus ja vähennetään runkolukua reilusti, jotta kasvatettavien puiden kasvu voidaan varmistaa. Lopputuloksena tavoitellaan oikean tiheyksistä, sekapuustoista metsikköä, jonka runkoluvusta noin 20 prosenttia on lehtipuita.

Taimikon harvennukset, joissa poistetaan havupuita, kannattaa tehdä talvella. Havumetsiämme merkittävin tuhonaiheuttaja on juurikäävän aiheuttama laho. Juurikäpä leviää tunnetusti katkaistujen havupuukantojen pintojen kautta. Talviaikaan sahatut kannot ovat paremmin turvassa ilmalevitteiseltä juurikäpäätartunnalta. Työn sopivalla ajoittamisella voi minimoida riskit ja vaikuttaa oman metsän terveyteen.

Taulukosta näet, milloin taimikonhoitoa pitäisi tehdä eripuustoisissa taimikoissa ja erilaisilla kasvupaikoilla. Valtapituudella tarkoitetaan kasvatettavien taimien pituutta, jolloin taimikonhoito pitäisi tehdä. Runkoluvulla tarkoitetaan taimikon sopivaa tiheyttä taimikonhoidon jälkeen.

Taimikonharvennuksen ajankohta ja taimikon tiheys harvennuksen jälkeen

Etelä- ja Väli-Suomi

Pääpuulaji	Kasvupaikka ja kasvatusmalli	Valtapituus	Runkoluku (kpl/ha)
Mänty	Tuore tai kuivahko kangas	5–7	2 000–2 200
	Kuivahko kangas, tiheät kylvömänniköt	3–4	2 500–3 000
	Kuiva kangas	3–5	2 000–2 200
Kuusi	Lehtomainen tai tuore kangas	3–4	1 800–2 000
	Tavoitteena nopea puuston järeyttäminen	3–4	n. 1 500
Rauduskoivu	Lehtomainen tai tuore kangas	4–5	n. 1 600
Hieskoivu	Viljavat turvemaat	4–7	2 000–2 500
Lehtikuusi	Lehtomainen tai tuore kangas	4–7	n. 1 300
Haapa	Lehtomainen kangas		
	• kuitupuun kasvatus	3–5	1 200–1 600
	• kuitupuun kasvatus, tiheä vesataimikko	2–4	1 800–2 000
	• tukkipuun kasvatus	6–8	1 800–2 000

Pohjois-Suomi

Pääpuulaji	Kasvupaikka	Valtapituus	Runkoluku (kpl/ha)
Mänty	Tuore, kuivahko tai kuiva kangas	3–5	2 000–2 200
Kuusi	Lehtomainen tai tuore kangas	2–4	1 800–2 000
Hieskoivu	Viljavat turvemaat	4–7	2 000–2 500

Lähde: Tapion hyvän metsänhoidon suositukset.

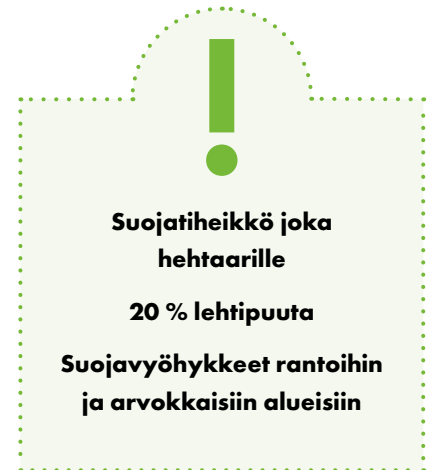
Monimuotoisuus taimikonhoidossa

Monimuotoisuuden turvaaminen on aina osa metsänhoitotoimenpiteen suunnittelua ja toteutusta. Taimikonhoidossa, kuten muussakin metsänhoidossa, huomioidaan riittävät suojavyöhykkeet mm. säästöpuihin, vesistöihin ja arvokkaisiin elinympäristöihin.

Metsän kasvattaminen sekametsänä tuo monia hyötyjä. Useammasta puulajista koostuvat metsät ovat vastustuskykyisempiä erilaisia tuhoja vastaan, ja ne ylläpitävät paremmin luonnon monimuotoisuutta, kuin yhden puulajin metsät. Taimikonhoitovaiheessa on mahdollisuus ohjata tulevan metsän puulajisuhdetta. Hyvä tavoite havupuuvaltaisissa metsissä on 20 % lehtipuuta. Lehtipuut myös parantavat metsämaan ravinnekiertoa ja lisäävät siten myös havupuiden kasvua.

Taimikonhoidossa on suositeltavaa jättää suojatiheikköjä turvaamaan esimerkiksi kanalintujen elinolosuhteita. Me UPM Metsällä jätämme raivaustöissä 1 suojatiheikön hehtaarille.

Hyvä tiheikkö koostuu alikasvoskuusista ja eri lehtipuulajeista. Suojatiheikön sopiva paikka on kosteiden painanteiden tai vesistöjen varressa tai säästö- ja maapuutihentymien lähellä.

Hoidetaanko taimikkosi yhdessä kuntoon?

On ymmärrettävää, että kaikkia metsänhoitotoimenpiteitä ei ole mahdollisuutta tai halua tehdä itse. Metsää on kuitenkin tärkeä hoitaa hoidontarpeen ollessa ajankohtainen, minkä takia tarjoamme metsänomistajille erilaisia metsänhoitopalveluita. Tilaamalla meiltä taimikonhoidon palveluna varmistat itsellesi hyvin hoidetun ja tuottavan metsän.

Palvelumme on kattava ja vaivaton metsänomistajalle, se sisältää kaiken taimikonhoitotarpeen määrittämisestä hoitotyön toteutukseen ja metsätalouden tukien hakemiseen metsänomistajalle. Lue lisää taimikonhoitopalvelustamme ja sen sisällöstä sivuiltamme tai ota yhteyttä alueesi metsäasiakasvastaavalle.

Tutustu UPM:n
taimikonhoitopalveluihin

Ota yhteyttä alueesi
metsäasiakasvastaavaan

Tarkastele taimikoitasi
verkkopalvelussa

Vähennämme maailman riippuvuutta fossiilisista materiaaleista kehittämällä uusiutuvia ja vastuullisia tuotteita ja ratkaisuja kaikissa liiketoiminnoissamme. **UPM Biofore – Beyond fossils.**

UPM

www.upm.fi

UPM Metsä

www.upmmetsa.fi